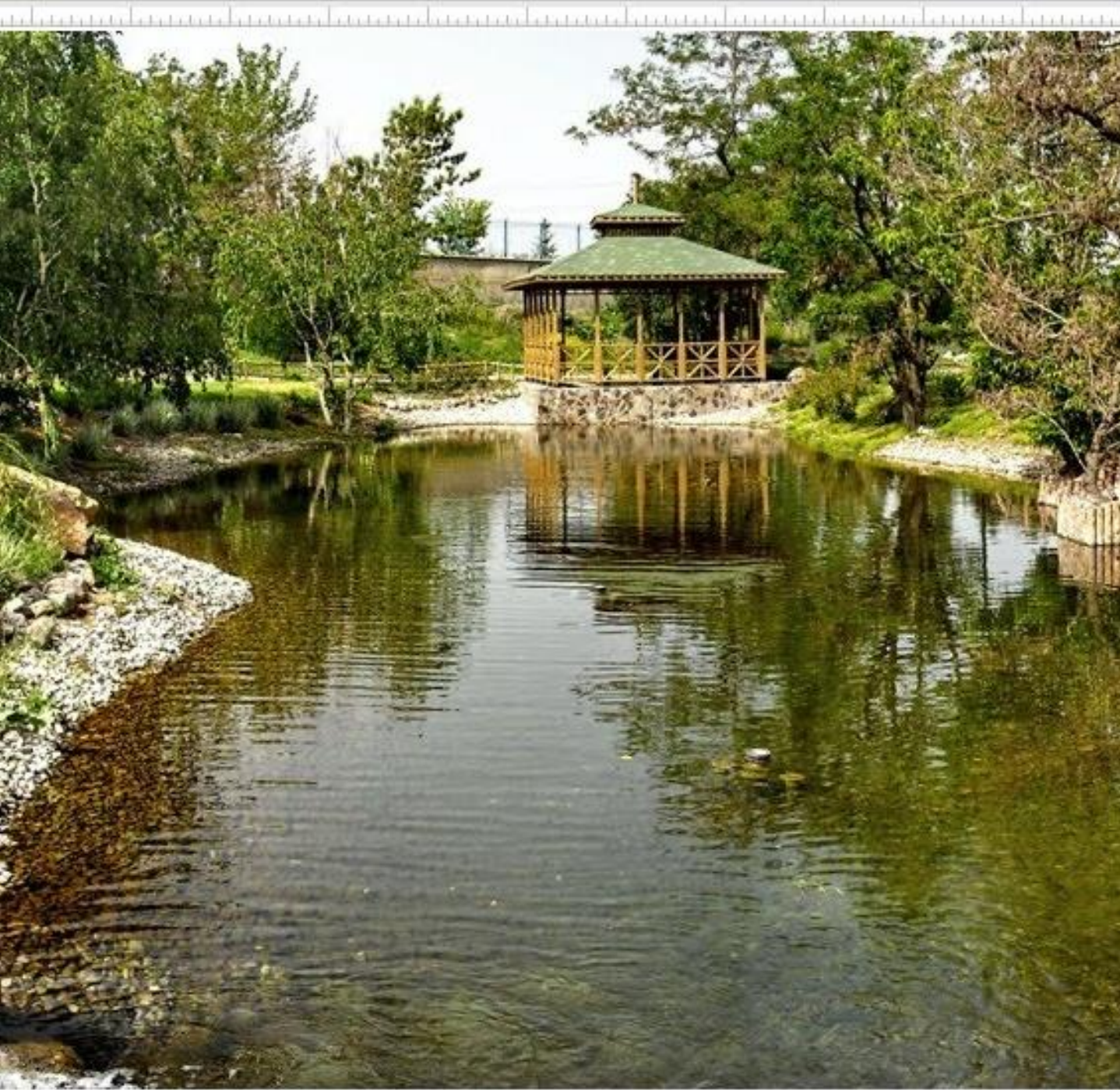

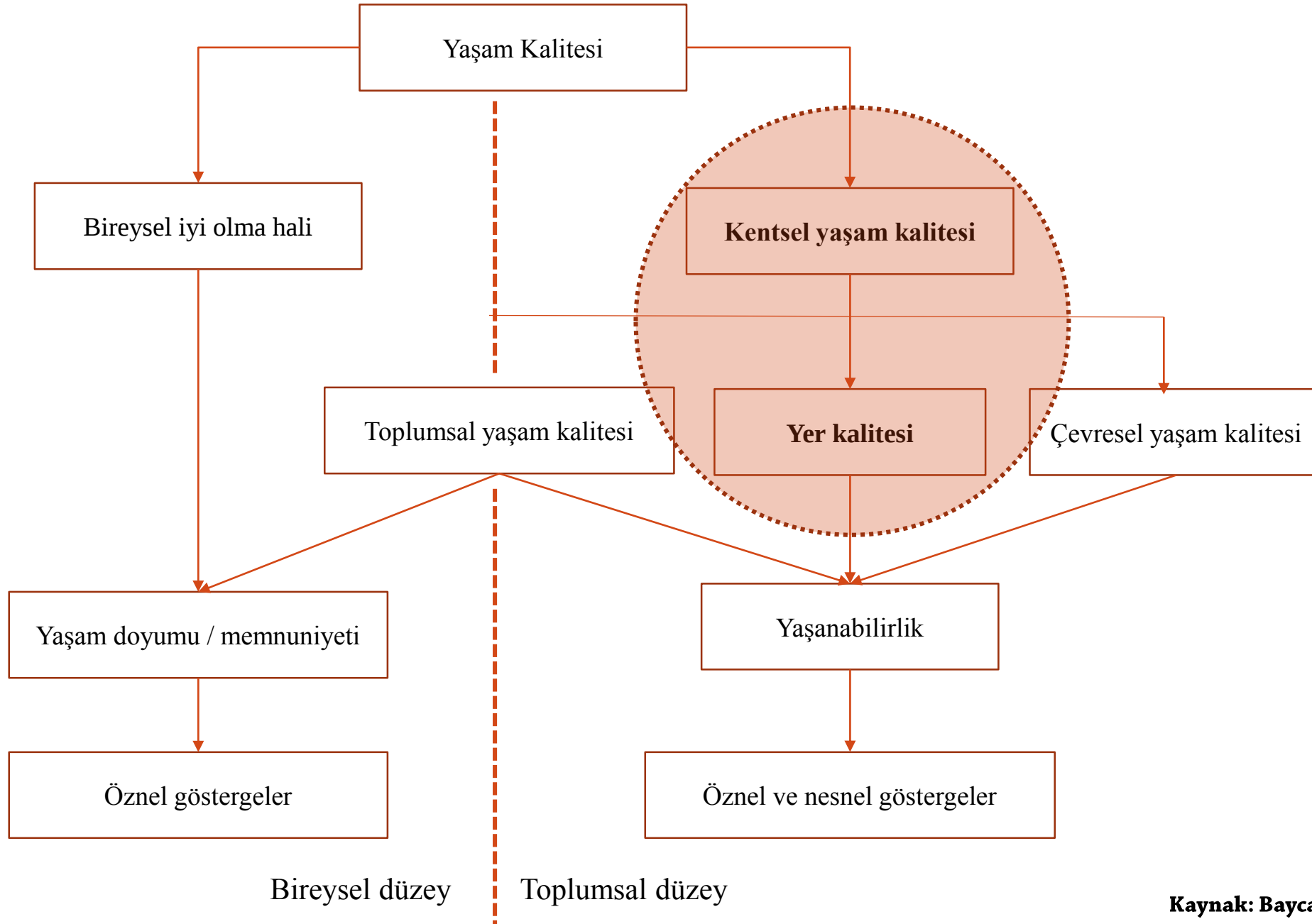
KENTSEL YAŞAM KALİTESİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR KENTSEL HAREKETLİLİĞİ DESTEKLEYEN TAKTİKSEL UYGULAMALAR

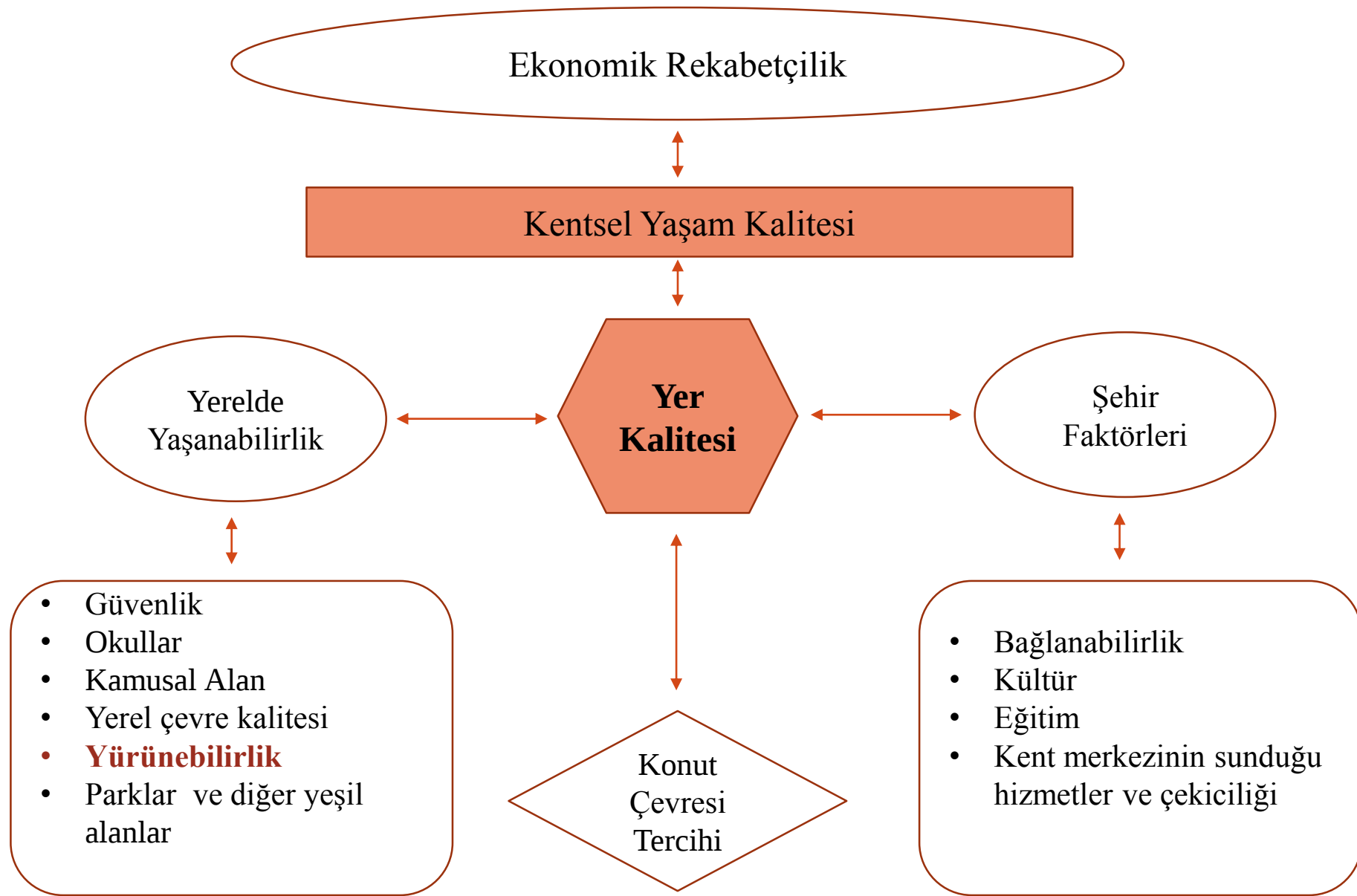
Doç.Dr. Koray Velibeyoğlu

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü,

Sağlıklı Kentler Birliği Erzurum Kongresi,
Nisan 2018

KENTSEL TASARIM YAKLAŞIMLAR INDA **YER** **KALİTESİ**

APPLEYARD VE ÇEVRE KALİTESİ

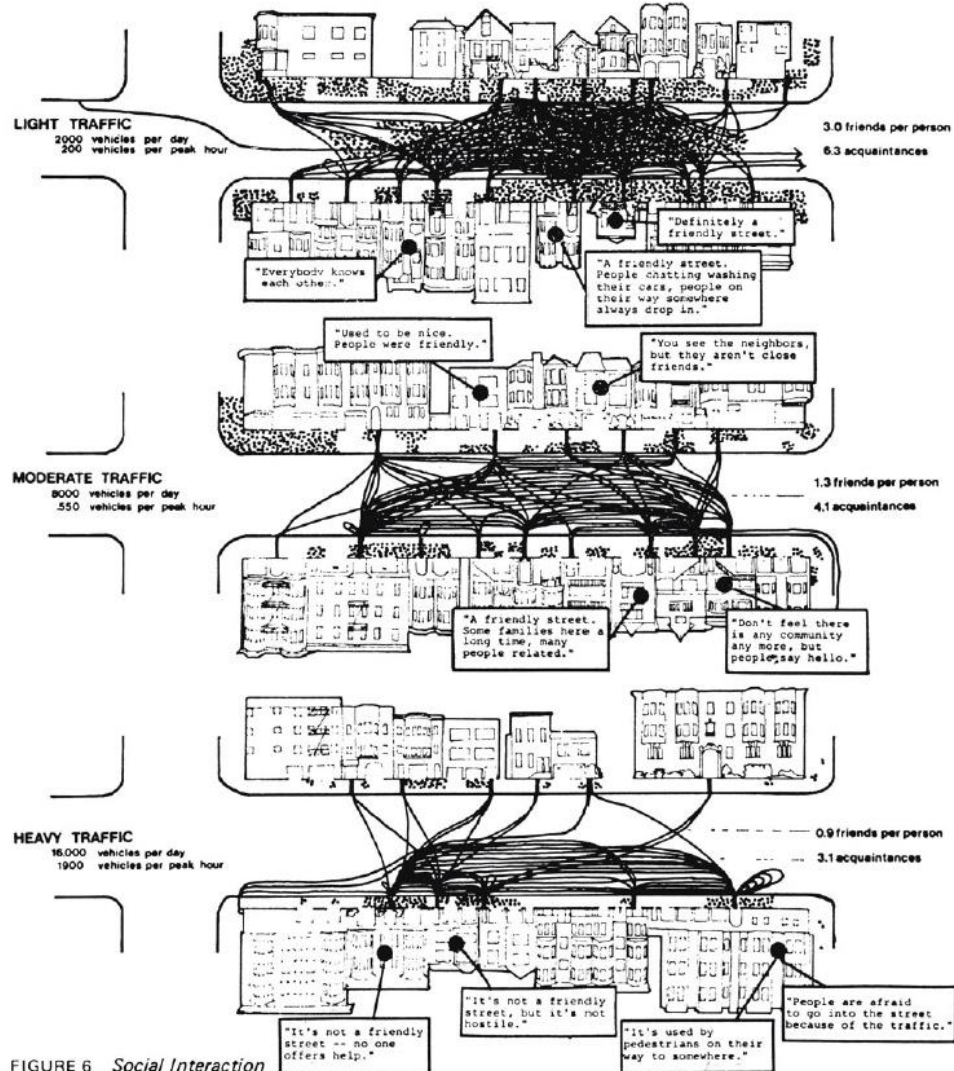
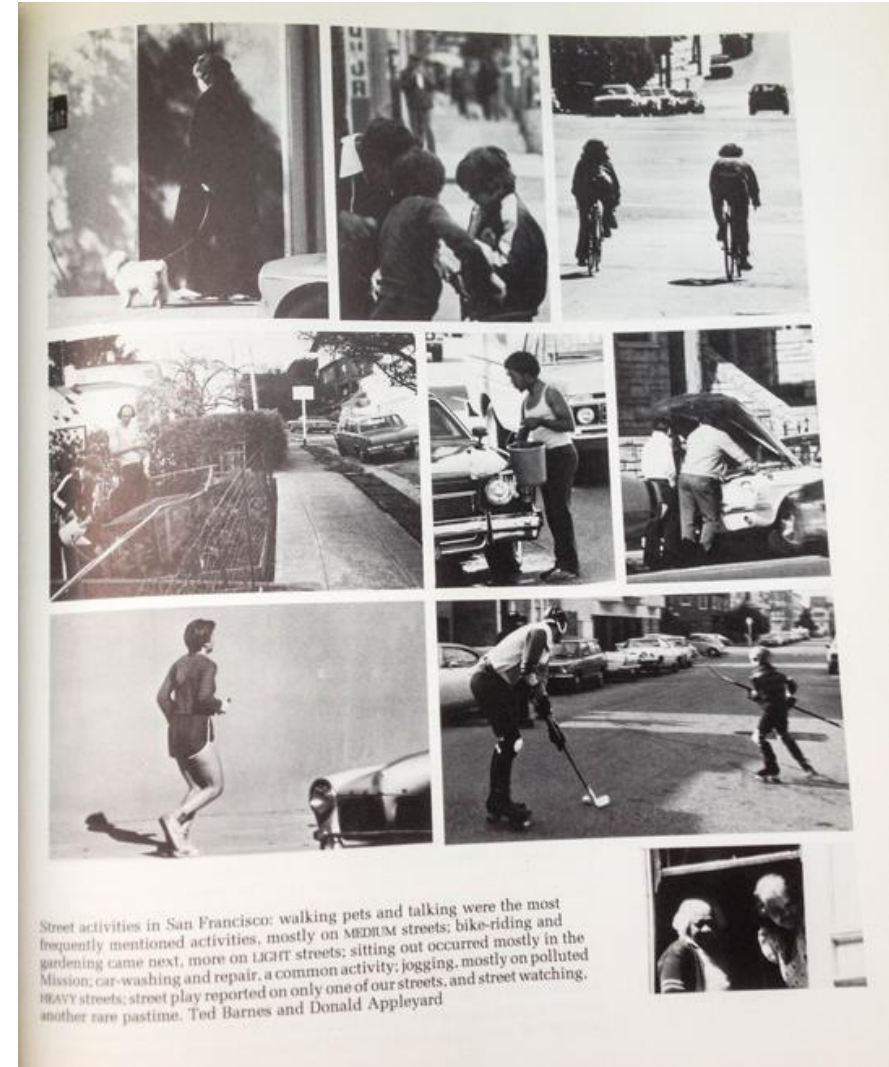

FIGURE 6 Social Interaction

Lines show where people said they had friends or acquaintances. Dots show where people are said to gather.

Kaynak: Appleyard (1981)

LYNCH VE YER KALİTESİ İÇİN 5 PERFORMANS

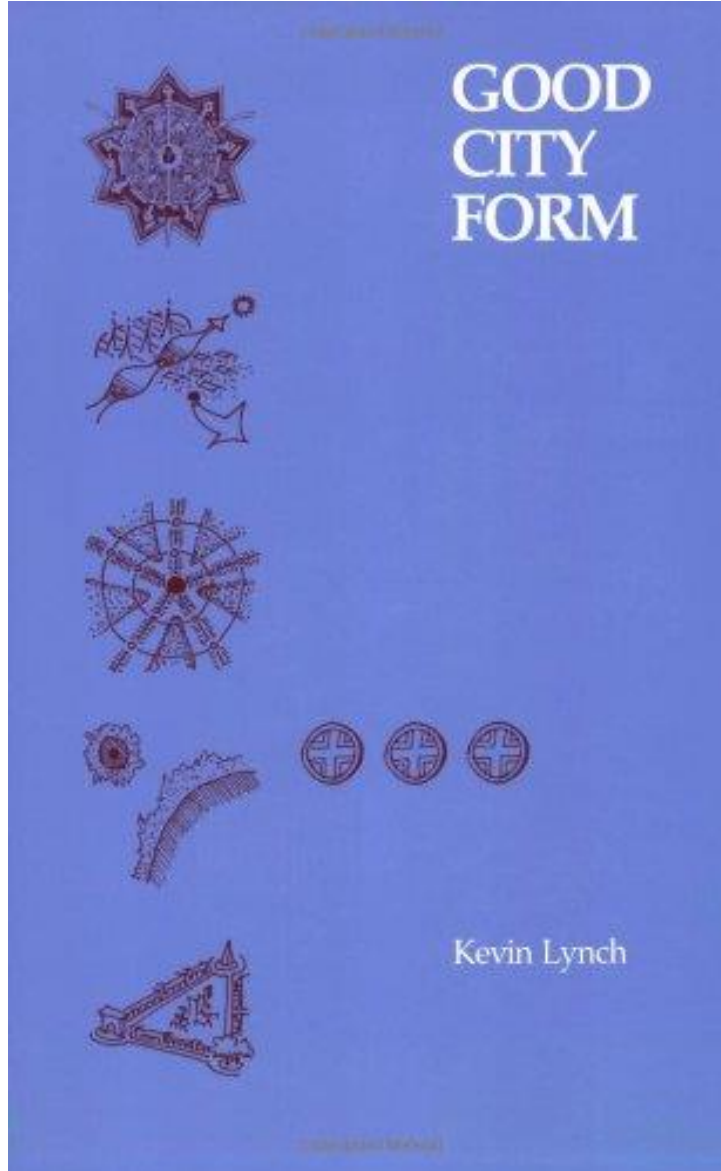
ÖLÇÜTÜ

- **Canlılık (Sağlıklı bir çevre):** kentsel yerlerin insanların biyolojik gereksinimlerini ve yapabilirliklerini artırması
- **Hissiyat (Yer ve Aidiyet Hissi):** kentsel yerlerin kolaylıkla algılanabilmesi ve zaman içinde kişilerin zihninde yer etmesi
- **Uyma (Bir Yerin Adapte olma Yeteneği):** bir kentsel yerin biçim ve kapasitesinin insanların değişen kullanma biçimlerine uyum sağlayabilme derecesi
- **Erişim :** diğer insanlara, kaynaklara, hizmetlere, bilgiye ve mekanlara erişebilme, erişilen yerdeki öğelerin çeşitliliği ve erişebilirliği
- **Kontrol (Çevrenin kontrolü):** kullanan, çalışan ya da orada yaşayanların kentsel yerlere erişim ve aktivitelerle erişim üzerindeki denetim derecesi

+ **etkinlik**

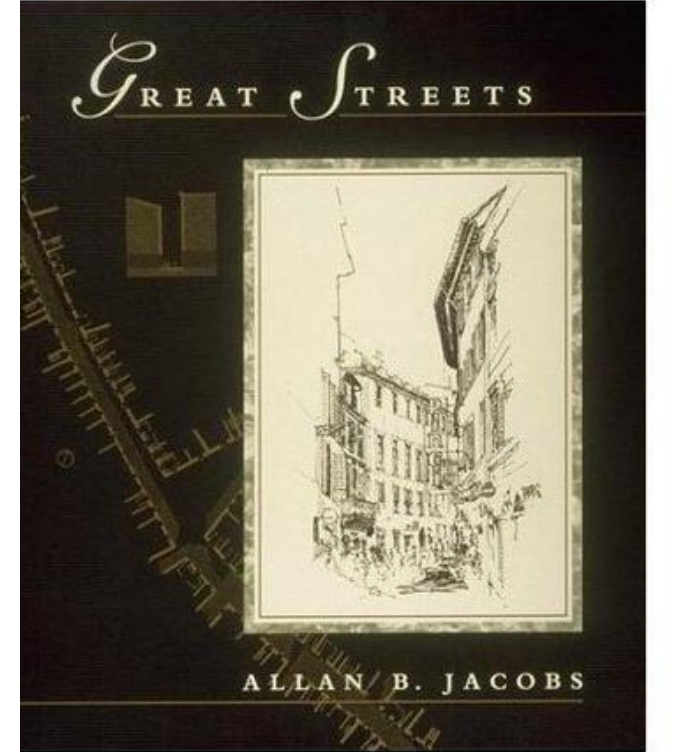
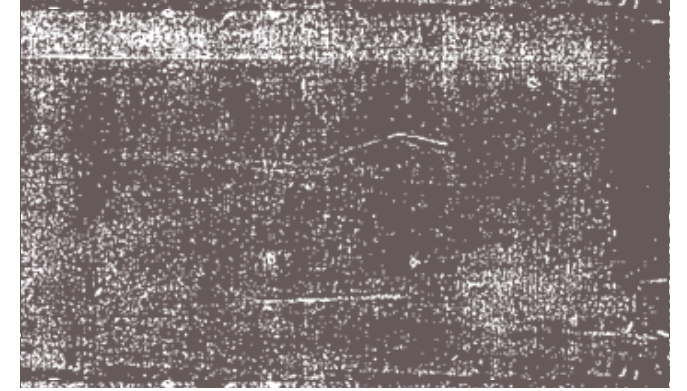
+ **adalet**

Üst ölçütler

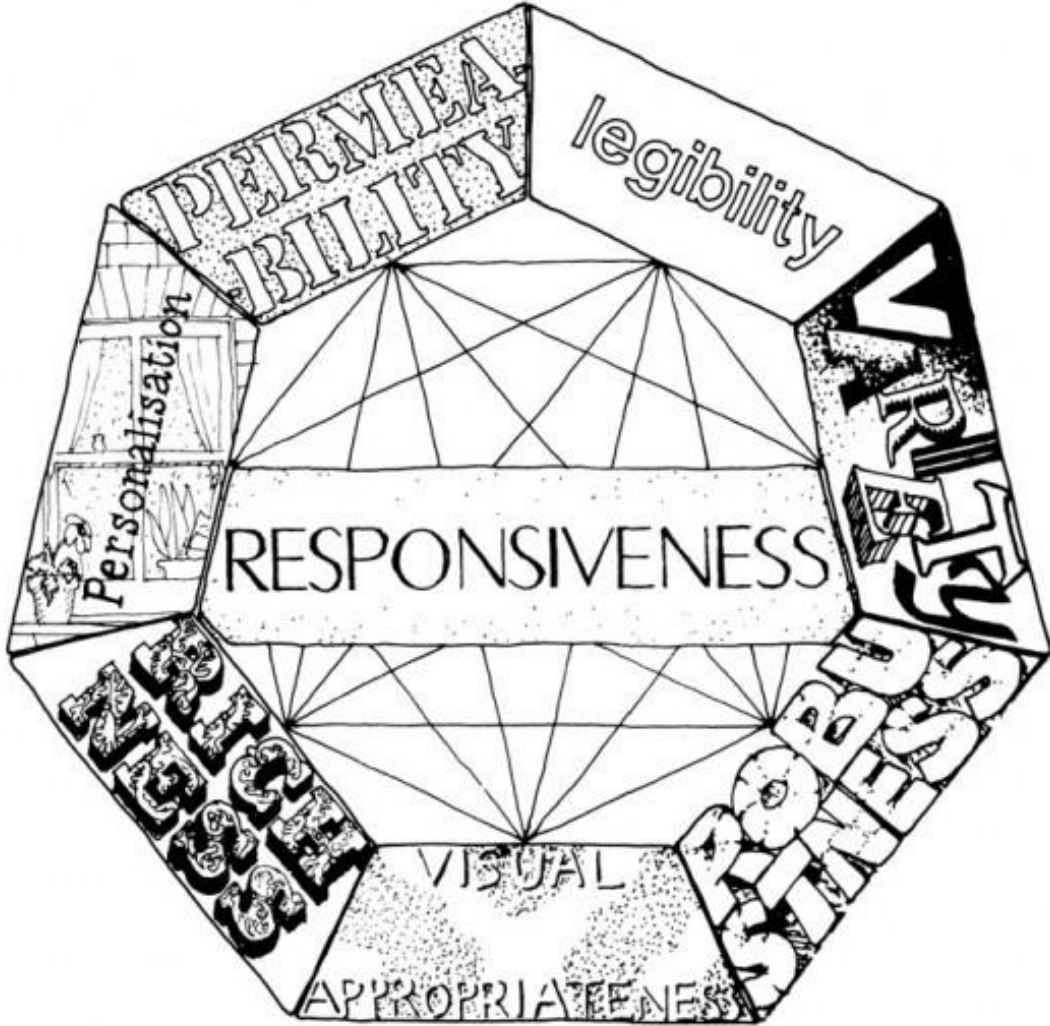
ALLAN JACOBS VE DONALD APPLEYARD (İYİ KENTSEL ÇEVRE)

- Yaşanabilirlik (**konfor**)
- Kimlik ve Kontrol (**aidiyet**)
- Fırsatlar, hayal gücü ve keyif kaynaklarına erişim (**deneyim**)
- Otantizm ve anlam (**anlamlandırma**)
- Toplum ve kamusal yaşam (**katılım**)
- Kentsel özgüven (**kendine-yeterlik**)
- Herkes için çevre (**erişilebilirlik**)

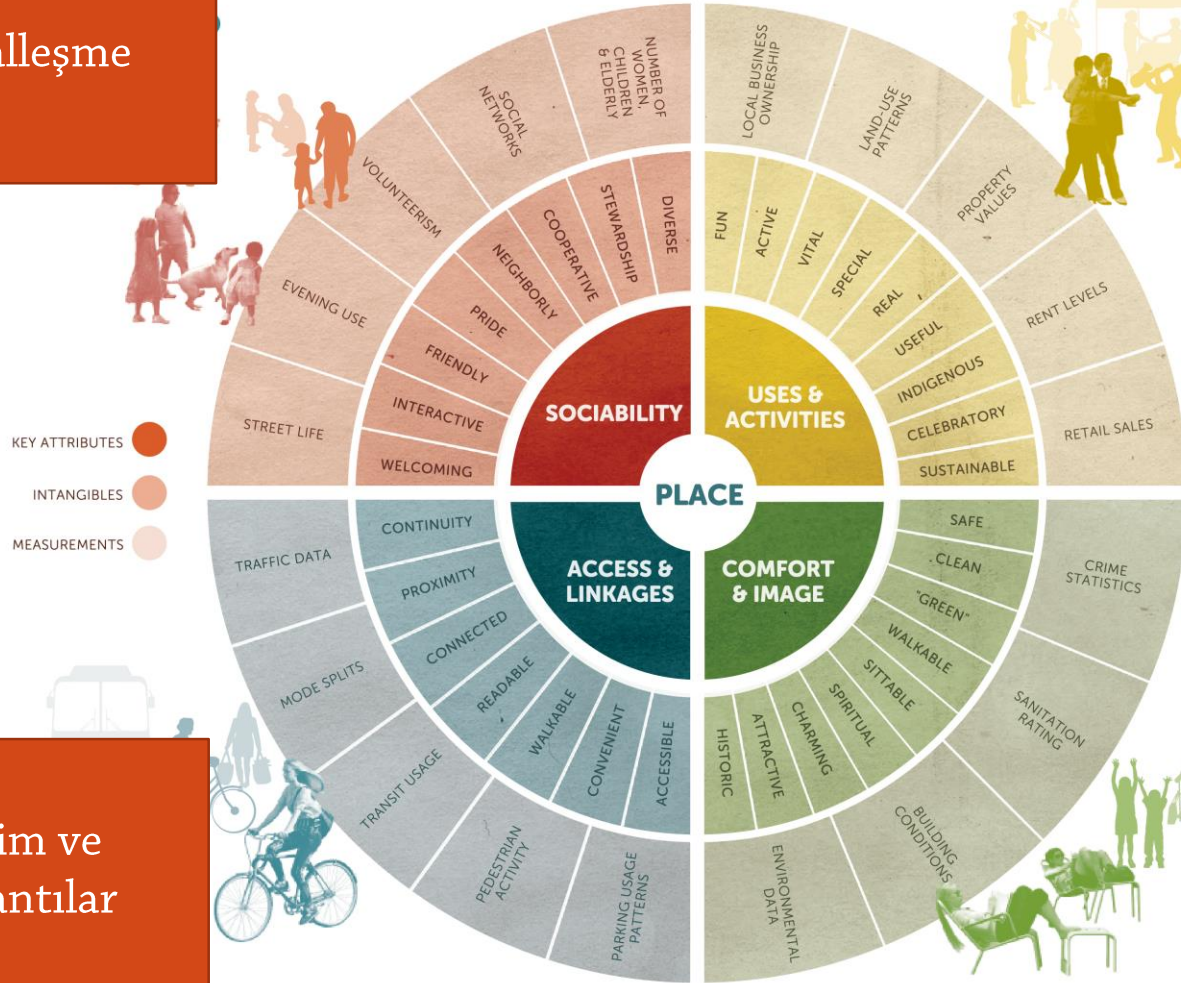
IAN BENTLEY VE SORUMLU YERLER OLUŐTURMANIN 7 TEMEL UNSURU

- Geçirgenlik (bütünleőik aęlar)
- Çeőitlilik (ör: karma kullanım alanlar)
- Okunaklılık
- Dayanıklılık
- Görsel Uygunluk
- Zenginlik
- Kiőiselleőtirme

KAMU ALANLARI İÇİN PROJELER: BİR YERİ KALİTELİ YAPAN GÖSTERGELER

Sosyalleşme

Kullanım ve Aktiviteler

Temel Nitelikler

Soyut göstergeler

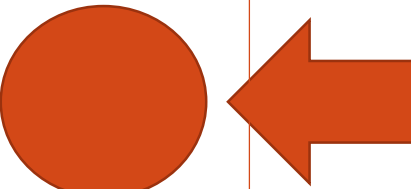
Ölçülebilir göstergeler

Erişim ve Bağlantılar

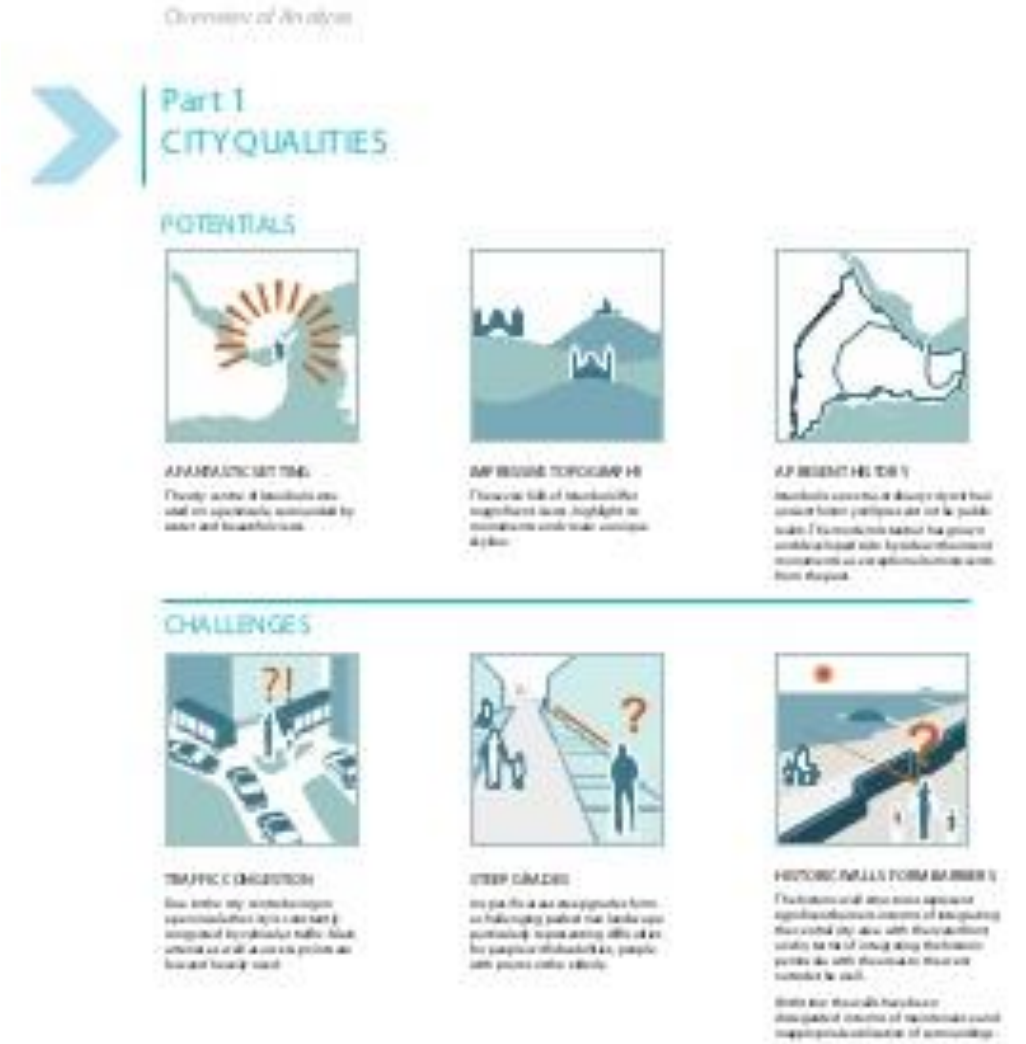
Konfor ve İmaj

GEHL VE FİZİKİ ÇEVRE KALİTESİ

	Fiziki Çevre Kalitesi	
	Zayıf	İyi
Mecburi Aktiviteler		
İsteğe Bağlı Aktiviteler		
Sosyal Aktiviteler		

Tasarımın yer kalitesine etkisi

SÜRDÜRÜLEBİLİR KENTSEL HAREKETLİLİK

ULAŞIM ANA PLANI,
LOJİSTİK ANA PLANI VE
ARAZİ KULLANIM
PLANLARINI
BÜTÜNLEŞTİRME

ULAŞIM TÜRLERİ ARASI
ENTEGRASYON, YOL
GÜVENLİĞİ, HAREKETLİLİK
YÖNETİMİ VE AKILLI
ULAŞIM SİSTEMLERİNE
DESTEK

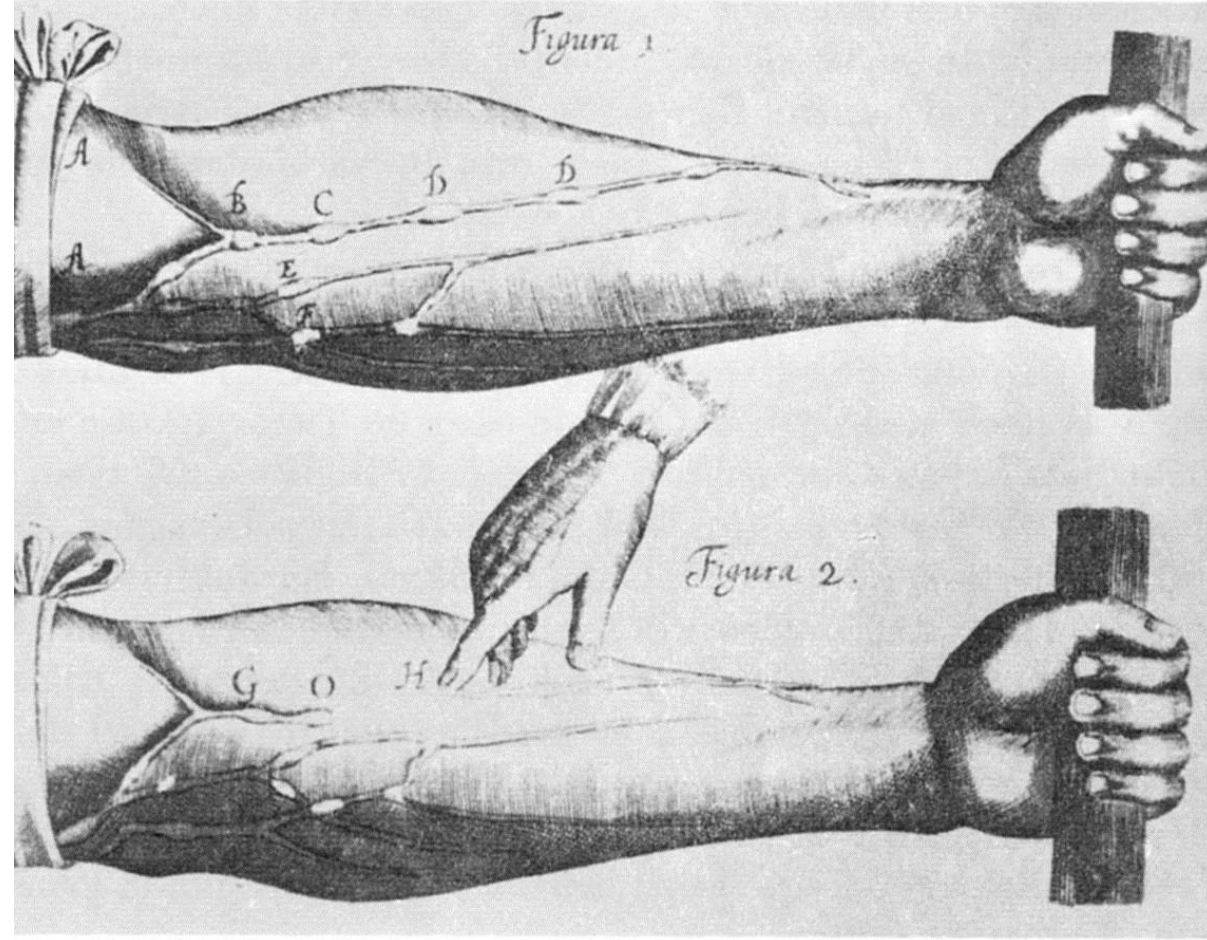
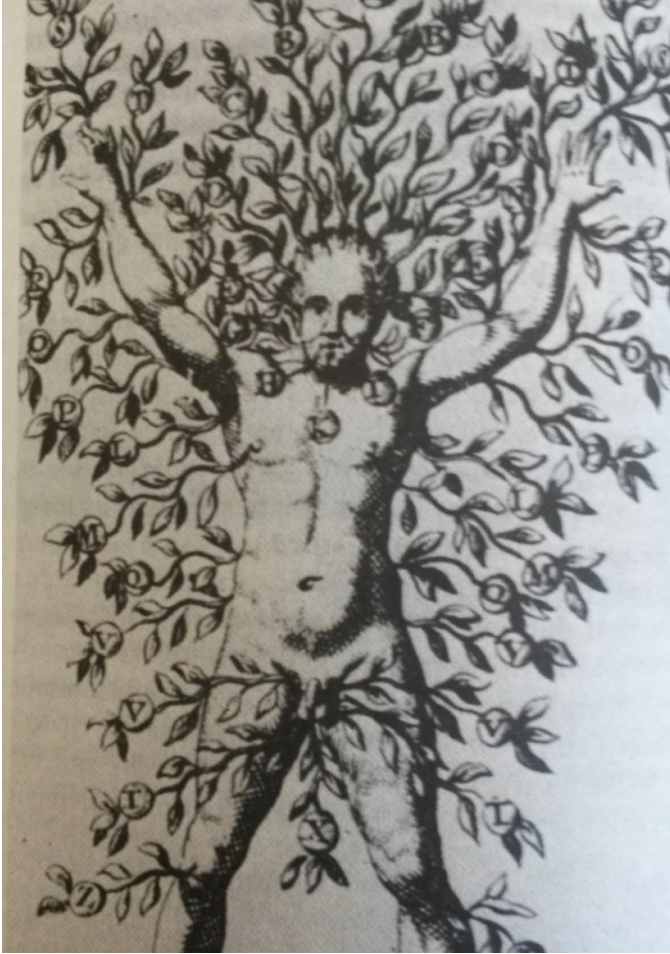
İYİ TASARIM, YAŞAM
KALİTESİ

SÜRDÜRÜLEBİLİR ULAŞIMIN 10 İLKESİ

Yaya ve bisiklet
kullanımını teşvik
etmek

Aydınlanma Plancıları kenti akışkan atardamar ve toplardamarlardan oluşan süreklilikler olarak görüyordu. **Hareketlilik ve dolaşım bir sağlık işaretiydi.**

ÇAĞININ KLASIĞI OLARAK OTOMOBİL

Kaynak: Le Corbusier (1923)

OTOMOBİL İÇİN KENT

«Kent yaşamındaki pek çok problem sürekliliğin yok oluşundan ortaya çıkar. **Süreklilik hayattır.**»
Jaime Lerner, Curitiba (eski) Uluslararası Mimar Birliği Başkanı, Belediye Başkanı

STRATEJİ (NE) – TAKTİK (NASIL)

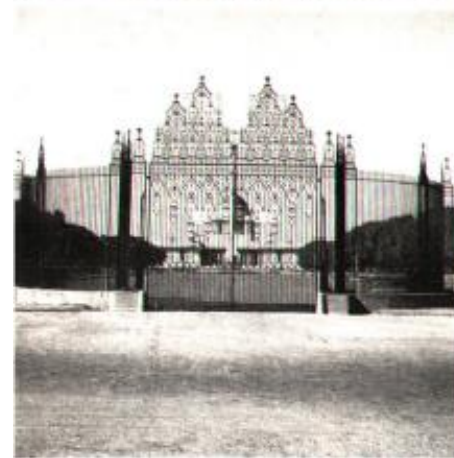
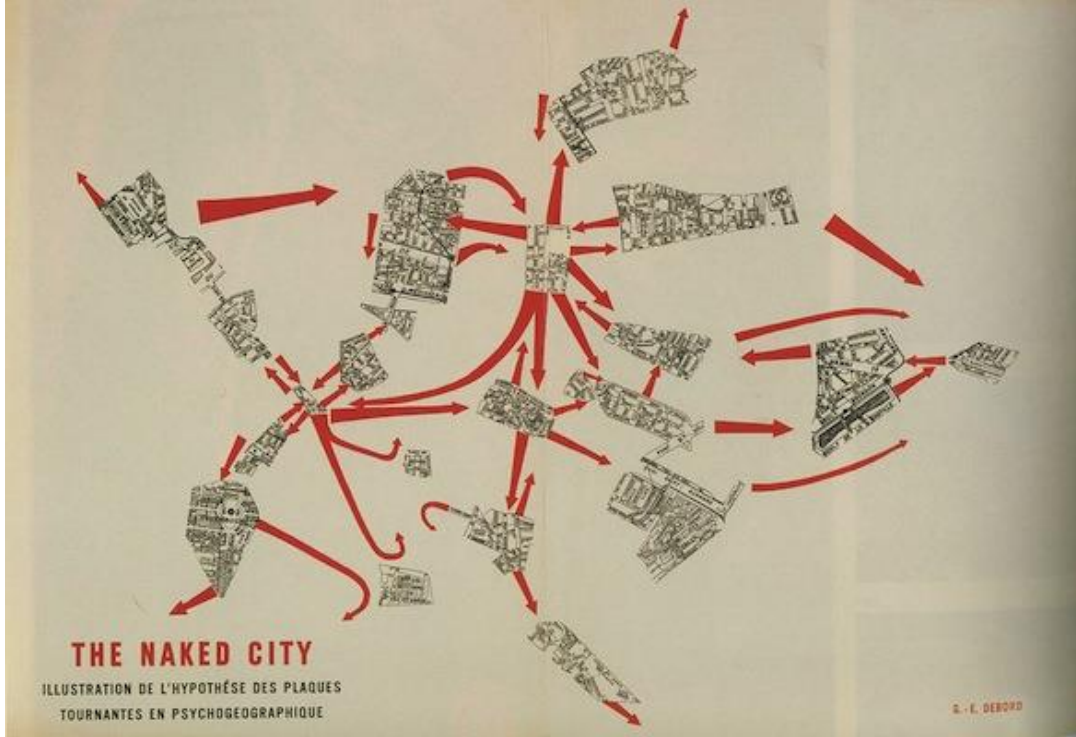
- **Taktik belirlenen hedefe ulaşmak için bir dizi kısa vadeli hedefi kapsar. Yeni ve yenilikçi sonuçlar üretir.**
- Yürümek gibi pratikler ya da performanslar kent içindeki taktikleri oluşturur.

yürüyen kişi seçen, seçim yapan kişidir (Certeau, 2009)

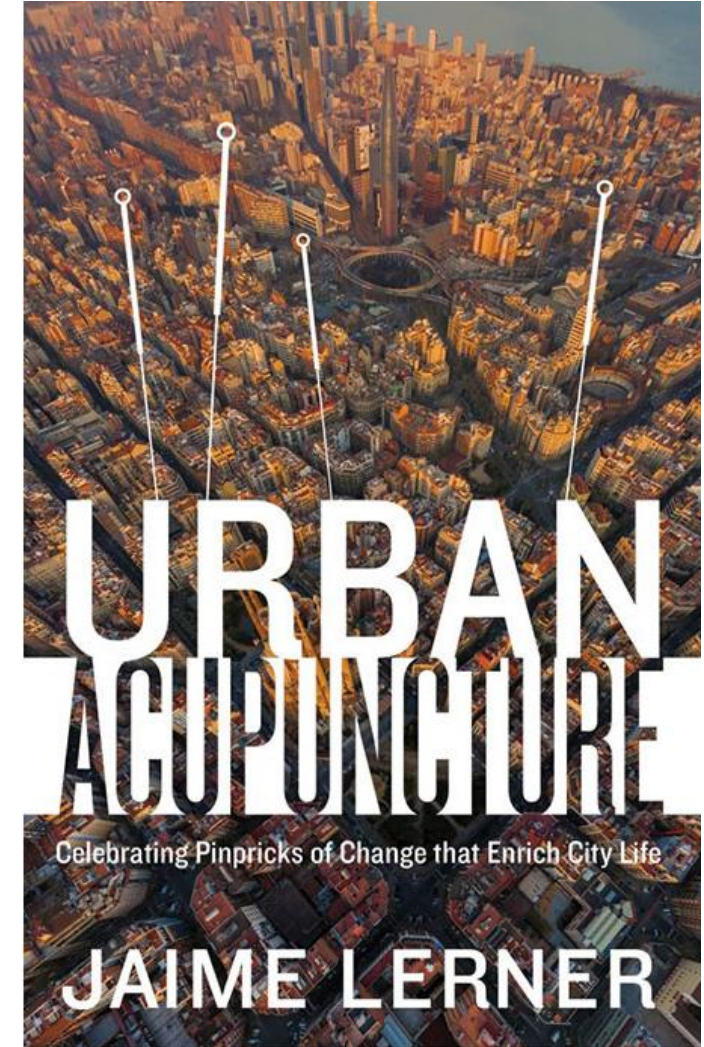
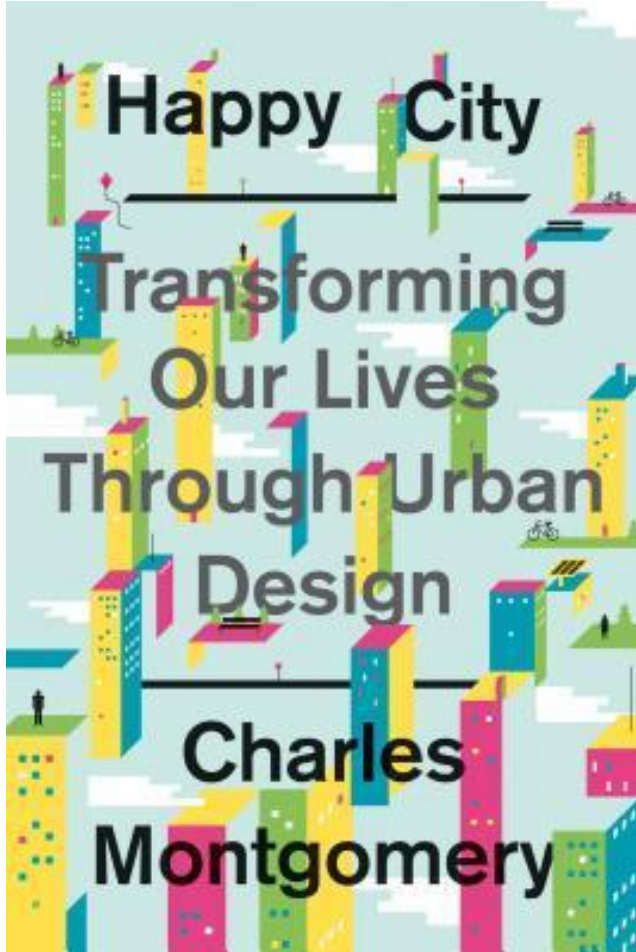

«Otomobilli yolculuk destinasyon odaklıdır.
Yürümek ve bisiklet sürmek ise bir yolda olma halidir, maceradır»
(Breton, 2003)

Kaynaklar: Debord (1953),
Cullen (1961)

TAKTİKSEL ŞEHİRLEŞME

TAKTİKSEL ŞEHİRLEŞMENİN YER OLUŞTURMA PRATİKLERİ

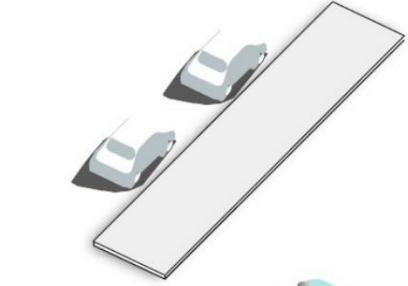
- Aktörlerinin bireyler veya küçük gruplar temel olmak üzere yerel yönetim birimleri, kamu kurumları ve kar amacı gütmeyen örgütler olduğu,
- Bir parsel, bina, park, otopark, sokak gibi küçük ölçeklerde faaliyet gösterdiği,
- İşlevsiz alanların değerlendirilmesi, bir sorunun kısıtlı kaynak kullanarak ve düşük maliyetli olarak hızlıca çözülmesi, ihtiyaçların giderilmesi, sanat ve aktivizm gibi amaçlara yönelik olduğu,
- Çoğunlukla geçici etkilere odaklandığı (kısa vadeli) görülmektedir.

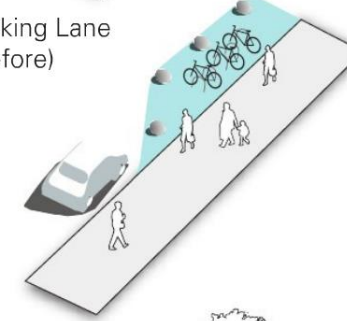
TAKTİKSEL ŞEHİRLEŞME: İLKELER

Esneklik, Hafiflik, Hız, Ucuz olma(düşük maliyetli), Geri dönüşlülük
(küçük hesaplı değişimler), Deneysellik

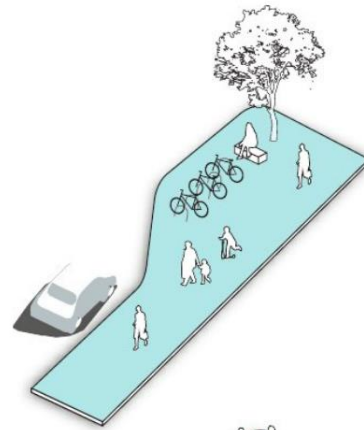
Parking Lane
(Before)

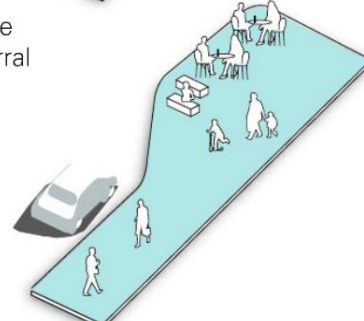
Temporary Bike
Corral

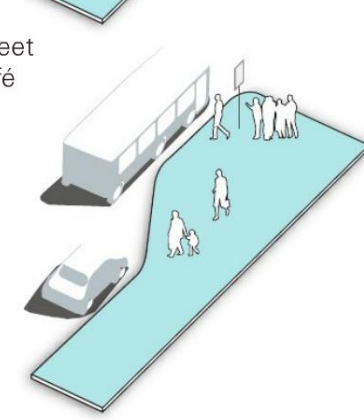
Bioretention
Cell

Bike
Corral

Street
Café

Transit
Stop

TAKTİKSEL ŞEHİRLEŞME: SÜREÇ VE MEKANİZMALAR

This chart illustrates the progression of an iterative approach to project delivery. Though not all projects need to follow this exact model, it can be helpful to see how each project phase builds towards the next, using incremental steps to deliver a capital project intended to create lasting change.

				
Project Type (time interval · relative cost)	DEMONSTRATION (1 day - 1 month · \$)	PILOT (1 month- 1 year · \$\$)	INTERIM DESIGN (1 year - 5 years · \$\$\$)	LONG-TERM/CAPITAL (5 years - 50 years · \$\$\$\$)
Project Leaders	Can be led by anyone (city, citizen group, or both!)	Government / organizational leadership + involvement required	Government / organizational leadership + involvement required	Government / organizational leadership + involvement required
Permission Status	Sanctioned or unsanctioned	Always sanctioned	Always sanctioned	Always sanctioned

Süre (kısa vadeli/beliren –uzun vadeli), Yinelemeli (iteratif), izinlendirme durumu (geçici → kalıcı)

STRATEJİK DÜZEY

Kent Vizyonu ve Stratejik Yönelim

Strateji Belgeleri, Motto ve Fikirler

OPERASYONEL DÜZEY

Kent Hizmetleri (İhtiyaç ve talepler)

Anket, Etkinlik, Çalıştay

iyi uygulamalar kataloğu vb.

TAKTİKSEL ŞEHİRLEŞME
(AKSİYONLAR YELPAZESİ)

TAKTİK DÜZEY

TEMALAR

Hareketlilik

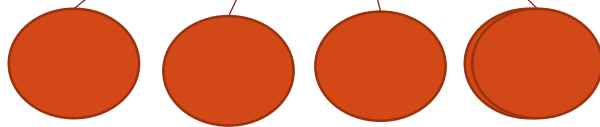
Enerji ve Atık

Sosyal İçerme

Spor ve Sanat

...

PROTOTİPLEME

Ölçek:

Nesne, Bina, Alan, Sokak, Karakter Bölgesi, Mahalle...

MİKRO KAMUSAL ALAN

Yer Kalitesi

Mekanizma ve Süreçler:

Araçlar, El kitapları, Uygulama Rehberleri, Denemeler

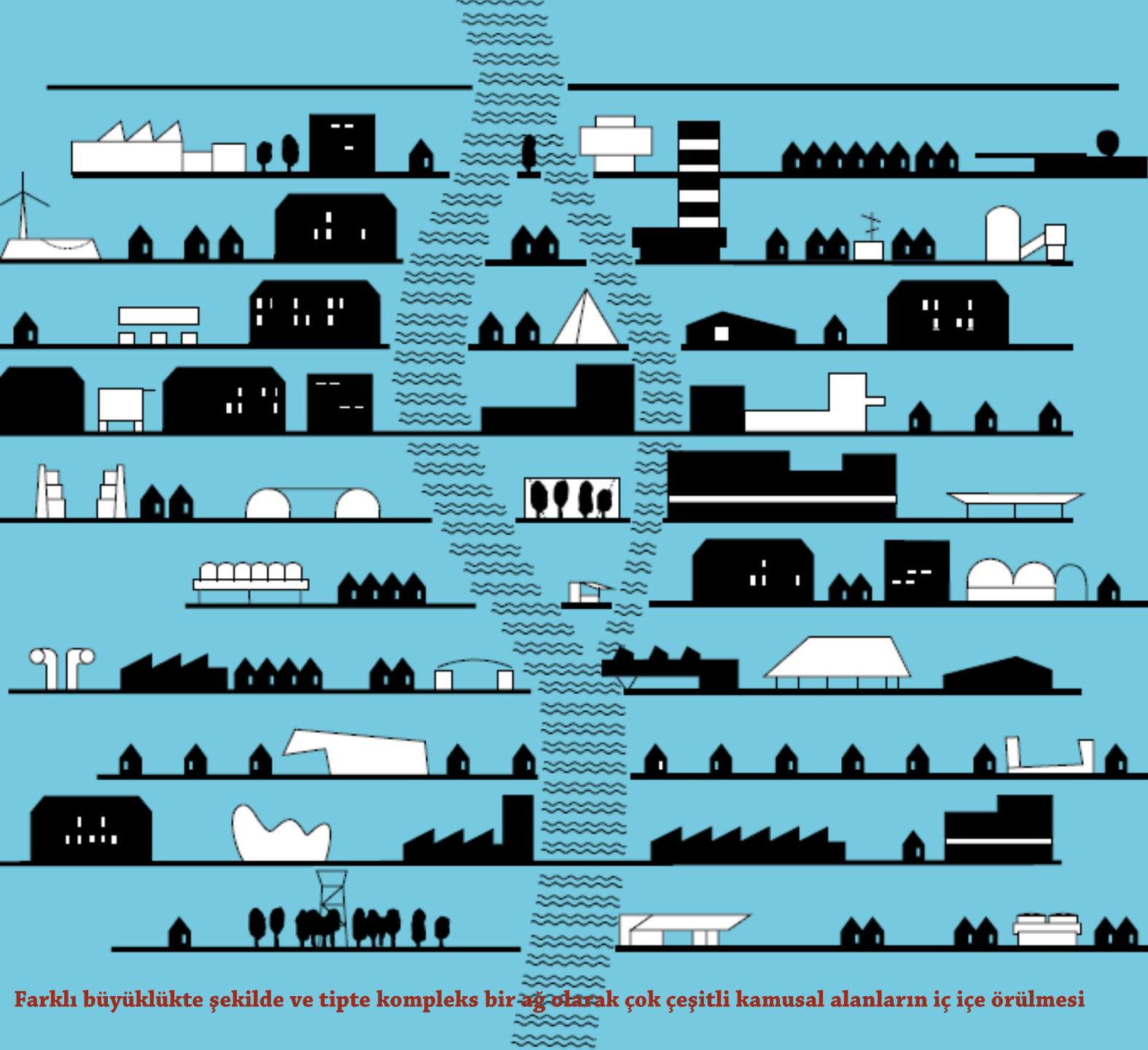

TAKTİK: YÜRÜNEBİLİR, OTURULABİLİR, KALINABİLİR YERLER OLUŞTURMAK

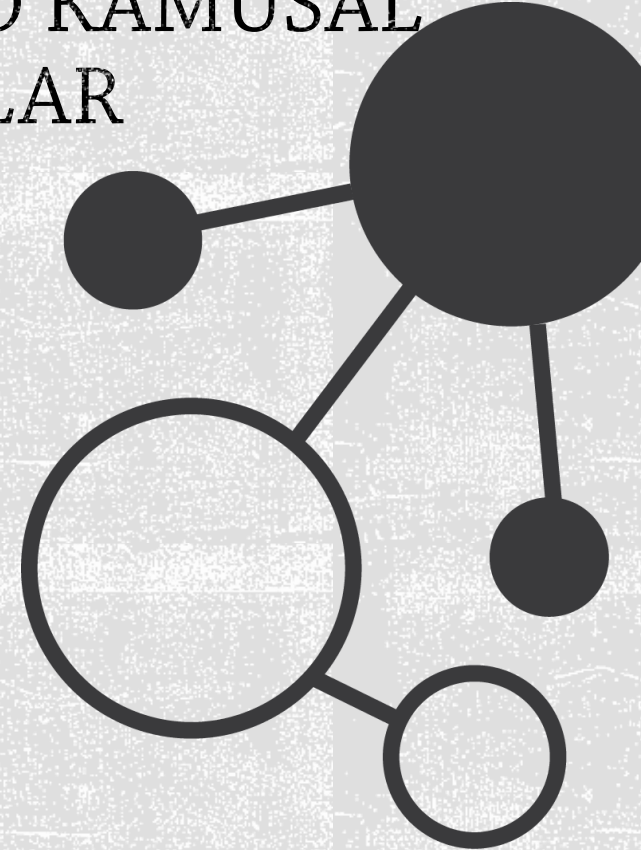
- Yürüme hızı,
- bir yerde kalmak-oturmak için harcanan süre
- fiziki çevre ve yer kalitesi hakkında fikir vermektedir.

Kaynak: Gehl (2013)

MİKRO KAMUSAL ALANLAR

- Küçük,
- Çok sayıda
- Kentin her tarafına yayılmış

Farklı büyüklükte şekilde ve tipte kompleks bir ağ olarak çok çeşitli kamusal alanların iç içe örülmesi

PARK EDİLEN ALANLARDA N YER OLUŞTURMA DENEYİMİN E....

Kentte olmak, sadece uyumak ve çalışmak değildir. Küçük bir alandan başlayarak tüm kentle ilişki kurabilirsiniz...

(E.Bru, 2010)

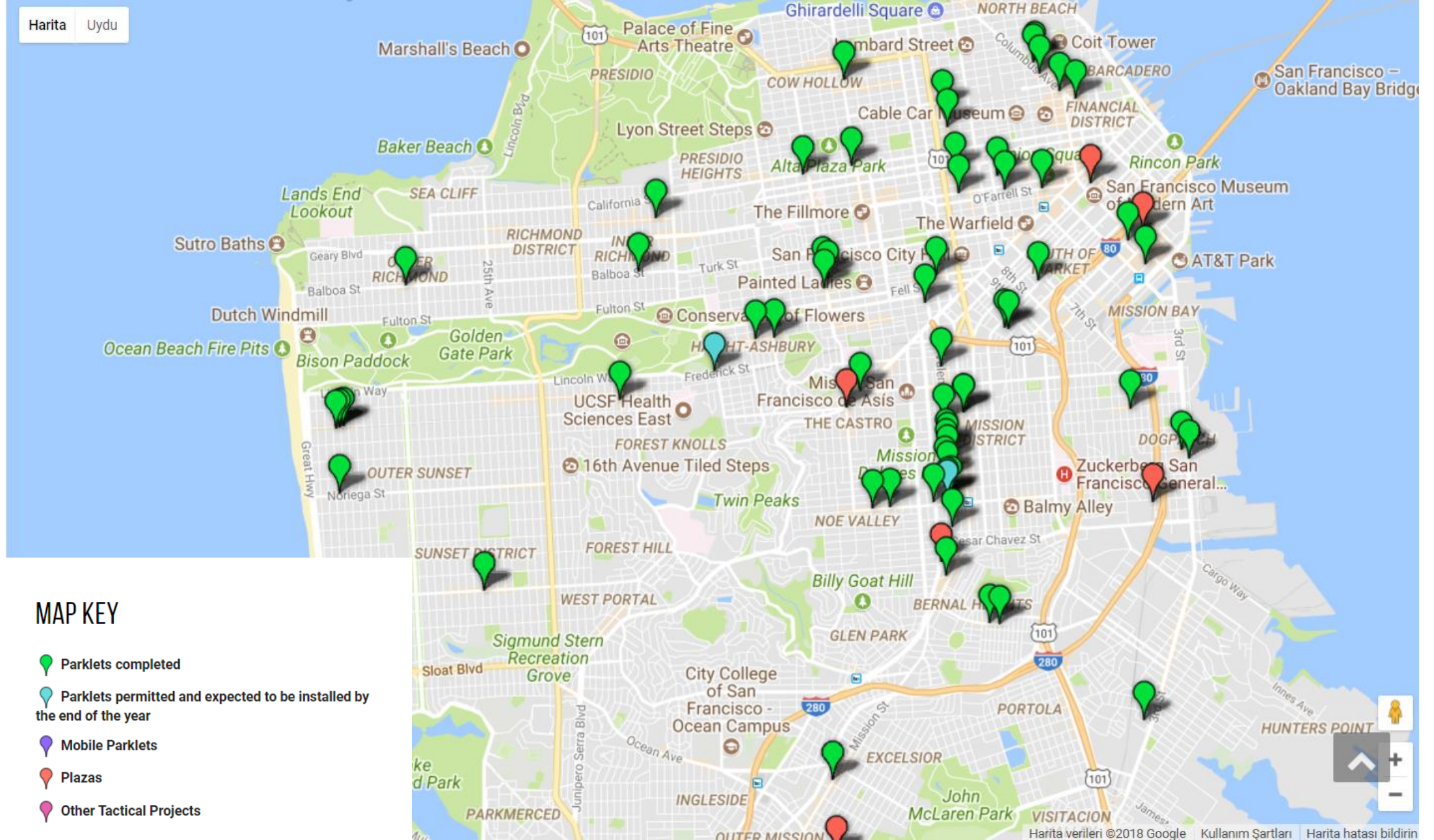

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 Research and Innovation Programme under Grant Agreement No 730426

<http://www.urbangreenup.eu/>

IT'S NOT TOO FAR.

Plan, design and install quick, light and affordable street signs for people.

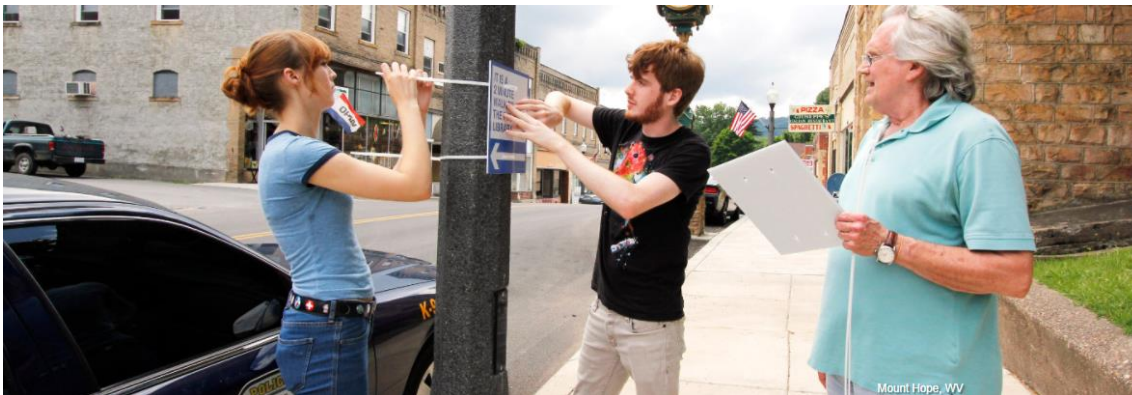
Take the first step!

or jump in and make your first sign

Follow @WalkYourCity Like 2.5K

Atlantic Beach, NC

Mount Hope, WV

HOW IT WORKS

Walk [Your City] helps you boost your community's walkability, linking informational street signs for people with web-based campaign management and data collection to complement traditional approaches to wayfinding.

Plan and design
your signs

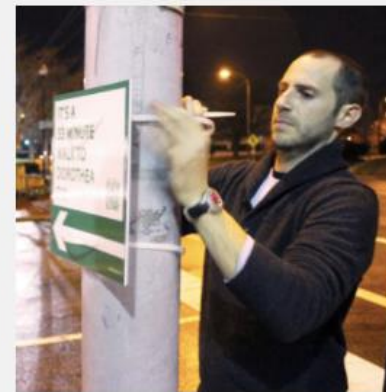
We'll make and
ship your signs

Install on your
city's streets

Walkers scan
signs
for directions

Experiment.

Test with a pilot before you invest in more permanent pedestrian infrastructure.

Engage.

Create new, approachable opportunities for public participation.

Encourage.

Change community transportation choices for the better.

Educate.

Help both neighbors and visitors see that it's not too far to walk.

TEŞEKKÜR LER

korayvelibeyoglu@iyte.edu.tr

